





VILJANDI MAAGUASJA KORRAKASTE JA MUST-TOONEKURE  
LIIGIKAITSEALADE KAITSE KORRALDAMISE  
E E S K I R I

1. Kotkaste ja must-toonekure liigikaitsealade ülesanne on kaitsta kotkaid ja must-toonekure, säilitades kotkaste ja must-toonekure pesapaiku, kaitstes nende pesapauid ja looduslikke või raietatud kunstpesi ning tagades neile soodsate pesitsustingimuste püsimise.
2. Liigikaitseala on jagatud kaitsetsooniks 200 m raadiuses ümber pesepuu ja üleminekuala selle ümber, mille ulatus sõltub kaitstavast liigist.  
Erandjuhul võib suurendada kaitsetsooni kuni 1000 m.  
Üleminekuala laius on:  
merikotkal, kaljukotkal, madukotkal ja kalakotkal kuni 800 m.  
konnakotkaste ja must-toonekure kuni 300 m.  
Üldreeglina jälgib üleminekuala piir metskorralduskavas määratud arvulistest või arvulistest piiridest.  
Kaitsetsooni mead ei anda kasutusse ega eraldada omandisse. Varem luba eraldatud maade puhul sõlmitakse maakasutaja või meesvaldajaga vastav leping.
3. Kaitsetsoonis on üldjuhul keelatud igasugune looduslike tingimuste muutmine metsakuivenduse, mistahes raiete, õhuliinide või tresside jt. kommunikatsioonide rajamise jms. vajadustegevuse kaudu.  
Kõik võimalikud looduslike tingimuste muutmise projektid tuleb kooskõlastada Viljandi Keskkonnaametiga.  
Keelatud on igasugune inimtegevus, mis võib häirida lindude pesitsemist, s.h. nende filmimine ja pildistamine. Inimeste viibimine kaitsetsoonis on keelatud.  
Lindude filmimiseks ja pildistamiseks, samuti kunstpesade, sõdalavade ja muude kotkaste ja must-toonekure kaitseks määratud tööd läbi viimiseks peavad vastavad töötajad omama Eesti Keskkonnaministeeriumi poolt välja antud litsentisi ja kooskõlastama oma tegevuse Viljandi Keskkonnaametiga.
4. Üleminekuala maad võib anda kasutusse või omandusse. Sel juhul sõlmitakse maakasutaja või omanikuga vastav leping.
5. Maomanik või maakasutaja on kohustatud Keskkonnaametilt viivitamatult informeerima objekti toimunud kahjustamisest või tekkinud ohust sellele.
6. Üleminekualal on lubatud metsamajanduslik tegevus valjaspool lindude pesitsusaega vastavalt kaitstavale liigile: merikotka ja kaljukotka kaitsealal 01.september-01.jaanuar, madukotka, kalakotka, konnakotkaste ja must-toonekure kaitsealal 01.september-01.märts.
7. Lageraied on lubatud ainult kitsastel, kuni 50 m laiustel lankidel, et mitte muuta oluliselt pesitsuskoha looduslikke tingimusi ja vähendada kaitsetsooni tormikahjustusi.
8. Kogu kaitsealal on keelatud jahipidamine pesitsusajal: merikotka ja kaljukotka kaitsealal 01.jaanuar, 01.september, madukotka, kalakotka, konnakotkaste ja must-toonekure kaitsealal 01.märts-01.september.

VILJANDI MAAGUASJA KORRAKASTE JA MUST-TOONEKURE  
LIIGIKAITSEALADE KAITSE KORRALDAMISE  
E E S K I R I

1. Metsiste liigikaitsealade ülesandeks on kaitsta metsist kuni liiki, säilitades ja hoides võimalikult puutumatus inimtegevusest esinduslikumaid metsiste märgupaiku ning mitte häirides metsisemängu looduslikku kulgu.
2. Metsiste kaitsealad koosnevad kolmest tsoonist: viimase kümne aasta jooksul loenduste kaigus kindlaks määratud mangualast, selle ümber mängu kaitsetsoonist ja üleminekualast. Peegliena hõlmab kaitseala mitut lähestikku paiknevad metsisemängu.
3. Kaitseala ja tsoonide suurus sõltub mängivate isalindude arvust:  
a.) 1. ja 2. isalinnuga mängude kaitsetsooni suurus on kuni 1 km2, hõlmates endasse enamsobivamaid elupaiku märguala ümber.  
b.) 3. ja 4. is. enama isalinnuga mängude puhul ümbritses märguala 1000 m raadiuses kaitsetsooni. Üleminekuala ümber märguala ja kaitsetsooni on suuruses 1,0...2,5 km2, arvestusega, et kogu kaitseala oleks vähemalt 3 km2 suurune. Üleminekuala on pidev ja häärtab ümbruskonnast metsisele sobivad elupaigad.
4. Mänguala, kaitsetsooni ja üleminekuala piiritlemisel lähtutakse olemasolevatest looduses selgelt määratavatest piiridest. Mänguala ja kaitsetsooni maid ei eraldata omandisse ega kasutusse. Üleminekuala maad võidakse kooskõlastatult Viljandi Keskkonnaametiga eraldada omandisse või anda kasutusse. Sel juhul sõlmitakse maakasutajaga vastav loodushoiuleping. Varem luba eraldatud maade puhul sõlmitakse maakasutaja või meesvaldajaga samuti vastav loodushoiuleping.
5. Kaitsealal on keelatud ulatuslikud maastiku ja koosluste looduslikku ilmet muutvad tööd. Metsanduslike tööd teostamine on lubatud aevahemikus 1. juuni kuni 31. jaanuar.
6. Mängualal ja kaitsetsoonis on keelatud:  
a.) lageraied;  
b.) teede ja muude kommunikatsioonide rajamine;  
c.) maaparandus;  
d.) jahipidamine 31.jaanuarist kuni 1.juunini.  
7. Lubatud on hoolitus- ja sanitaarraiate teostamine kooskõlastatult Viljandi Keskkonnaametiga.
8. Mängualal tuleb labi viia hooldustööd:  
a.) välja raiuda alusmetsa ja loodusliku järelkasvu, nii et oleks tagatud nähtavus 30...40m ulatuses;  
b.) puhastada võsast sihid ja kraavide trassid;  
c.) tihede alusmetsa korral raiuda märgupaiga keskosas 2 kuni 4 liigikaudu 15...20m diameetriga lagetat hällu vähekaugusega vähemalt 50m üksteisest.
9. Mänguala läbivatel teedel on keelatud liiklus 1.veebruariist kuni 31.maini.
10. Kaitsealadel on metsisemängu külastamine lubatud ainult metsavalve, looduskaitse- ja teadustöötajatel, kes selleks vajavad väljapöet.

11. Üleminekuvalal on lubatud piiratud legeraiaete teostamine:
- a.) arvustusega, et 50...70% adest iseseisvaks elatj ühe teostatava metsade alla. Nimetatud vähemikuga võib määrata alla teostatava protsendi määrab iselindude arv:
    - 1...4 isalindu vähemalt 50%
    - 5...7 isalindu vähemalt 60%
    - 8...10 isalindu vähemalt 60%  - b.) raielaankide suurus ei tohi ületada 0.8ha, nad peavad olema piklikud, maksimaalselt 50m laiad.
  - c.) raielangid peavad paiknema heitusalt, nii et nende vahel oleks vähemalt 100m metsisele sobivat ala.
  - d.) raiel tuleb säilitada metsa alustaimestik.
  - e.) raielangil äärealadel tuleb kasvama jätta alusmetsa nii, et üleminek metsast raielangile oleks sujuv.
12. Kaitsealal on soovitatav mitte korraldada ajajanti.

LIIGIKAITSEALADE JA ERIVUKA KASVUKOHTADE KAITSE  
 LIIGIKAITSEALADE KAITSE  
 KAITSEALADE KAITSE

1. Taimestiku liigikaitsealad on loodud säilitamaks haruldasi, dekoratiivseid või muul põhusel kaitse alla võetud taimelike koostavate kasvukohtadega, mis on suure harulduse või kadumisohtu tõttu ainukesed leiukohad vabariigis või maakonnas; on väärtuslikud antud kaitsealuse liigi kasvukohad või on suhteliselt hästi säilinud ja arvuka populatsiooniga säilitamiseks tähtsad.
2. Liigikaitsealade maad loodud koostavate kaitsealade kasvatamiseks ande kasutusse või omandisse.
3. Kogu kaitsetsooni hooldustööd lasuvad maomanikul või maahesutajal. Maomaniku või maakasutajaga sõlmitakse selleks vastav leping.
4. Maomaniku või maakasutaja on kohustatud kaitsealadele teostama vajalikke hooldustöid, et tagada taimestiku areng ja säilimine.
5. Taimestiku liigikaitseala territoorium jaguneb kaitsetsooniks ja üleminekuvalaks ümber selle.
6. Taimestiku liigikaitseala piirid ning tsoneering määratakse iga kaitseala puhul eraldi vastavalt kasvuala suurusele ja kaitstavate liigiliikide ökoloogilistele nõudlustele.
7. Taimestiku liigikaitsealal on keelatud:
  - a.1) isasugune ehitustegevus, maaperendus, laagerid, maapõue kasutamine, kinnisvõttevõtte raiamine ja muu majandustegevus, mis võib muuta kaitseala olemasolevaid ökoloogilisi tingimusi.
  - 2.) kaitsetsooni maad üldreealina omandisse ei anta.
  - 3.) kaitsetsoonis on keelatud:
    - a.1) üldreealina isasugune maakasutus. Kui kaitstavate taimeliigi(-liikide) ökoloogilised nõudlused seda võimaldavad, võidakse maad kasutada teatud tingimustel koostavate kaitsealade kaitsealadeks, mis piiritletakse konkreetse taimestiku liigikaitseala erisektsioonidega ja fikseeritakse lepingus.
    - 2.) taimestiku ja loomastiku kasutamine, s.h. taimede kogumine ja loomade karjatamine.
    - 3.) loomastiku ja loomade kasutamine.
  - 4.) üleminekuvalal on keelatud:
    - a.1) maa põllustamine;
    - b.1) väetamine ja mürkemikaalide kasutamine;
    - c.1) ala veerežiimi muutmise.

Viljandi maakonna teismestiku  
liigikaitsealade eriseeskirjad

1. Hallisela liigikaitseala asub Kõpu vald. Tipu metskond kv. 183 liivakarjääri põhjas. Pindalaga 1,3 ha (60x200 m). Kaitseala loodud sookolla ja ta kasvukoha kaitseks.
2. Kiisa liigikaitseala asub Kõpu vald. Pärsti vald Viljandi kolhoosi Kiisa. Pindalaga 0,03 ha (2x100 m). Kaitseala loodud väike-liivikolla ja ta kasvukoha kaitseks. Kasvatatakse vahet, kaitsealal kasvavad ka kask, pöök, puude ja põõsaste regulaarne raie. Alal võib toimuda vaid käsitsi niitmine.
3. Kaansoo liigikaitseala asub Kõpu vald. Suure-Jaani veld Kaansoo metskond kv. 52 Sakala tee alguses. Pindalaga 0,14 ha (20x70 m). Kaitseala loodud kareval-võrmedel ja ta kasvukoha kaitseks. Mitte teha kaitsealal olavaid muudatusi.
4. Raudna Ruunaraipa liigikaitseala asub Kõpu vald. Vastemõisa veld Vanaveski metskond kv. 136, 137, 138 (P) pindalaga 0,015 ha (10x15 m). Kaitseala loodud liiv-hundihamba ja ta kasvukoha kaitseks. Vältida kaitseala tallamist.
5. Nerska liigikaitseala asub Kõpu veld Viiratsi veld Viiratsi Riigimajandi Viiratsi osakond Nerska talu lähedal väes-tunud puisniidul. Pindalaga 10,0 ha (20x200 m). Kaitseala loodud suure-käppõlle, hariliku kaskemaru, ahtalähine angelheina, hariliku repuntseli ja nende kasvukoha kaitseks. Vajalik niitmine ja vähevärtuslike puude ja põõsaste väljaraiumine.
6. Sammuli liigikaitseala Viiratsi veld Sammuli. Pindalaga 1,0 ha (100x100 m). Kaitseala loodud kollase kähkinge ja ta kasvukoha kaitseks. Lisaks kasvavad alal kaitsealused harilik repuntsel, suur käppõll, ahtalähine angelhein. Soovitav vastavalt vajadusele raie- ja väetamine. Vajalik ise-aastane niitmine suve teisel poolel kollase kähkinge viljumist.

VILJANDI MAAPONNA MAASTIKUKAITSEALADE  
KAITSE KORRALDAMISE  
T E K S T

Maastikukaitsealad on kõige rikkalikemad maastikukompleksid. Kus suhteliselt väikesel territooriumil on esindatud salitamist vajavad pinnavormid, veekehad, sord, taimekooslused jne. Maastikukaitsealade ülesanneteks on:

- a.) antud alade isoleerimiseks maastiku üldilme kaitseks.
- b.) esteetilise, teadusliku või kultuuriloolise väärtusega maastikukomplekside või territooriume säilitamine.
- c.) loodus- ja kultuuripärandi säilitamine, eksponeerimine.
- d.) tootmise, eelkõige põllumajandusliku suurtootmise deentraliseerimine ja loodusöbrolikumaks muutmise ning selle sellega uutal alustel põhineva tootmisstruktuuri loomine.
- e.) tingimuste loomine looduslähedase puhkemajanduse, ökoturismi väliskujundamiseks ja arendamiseks ning spordi harrastamiseks eriveskade kaitseala maastike koostamisel.
- f.) teadusuuringute võimaldamine ning osalemine uurimistööde monitoringu süsteemis.
- g.) ökoloogilise kasvatusse süvendamine looduse õpperealede süsteemi kaudu.

1. Maastikukaitsealad on reeglina looduskasutuse ja kaitse korraldamiseks tsoneeritud järgmiselt:
  - a.) hoiuala ja reservaadid nende piires.
  - b.) üleminekuvald.
  - c.) majandusala ja
  - d.) puhkealad.
 Väikesepindalalised ja kompaktsed maastikukaitsealad võivad olla loodetud ka väiksemaks arvuks tsoonideks või kaitse ühtlase kaitseerimise kogu ala kohta.
2. Tsooneerimisskeemiga määratakse hoiu-, ülemineku-, majandus- ja puhkealade asukohad, nende suurus ja piirid.
3. Käesoleva eeskirjaga määratakse looduskasutuse ja kaitse üldised eeskirjad maastikukaitseala tsoonidele, mis kehtivad vastavates tsoonides tervikuna. Konkreetse piirkonna jaoks võivad kehtida veel lisatingimused, mis reeglina harrastatavad maastikukaitseala looduskasutuse ja kaitse eeskirju või erandjuhul võivad lubada teatud liiki territooriumi ja looduskasutust, mis vastavas tsoonis on üldjuhul keelatud. Vastavad lisatingimused fikseeritakse maastikukaitseala kaitsekorralduse projekti kaudu.
4. Maastikukaitseala territooriumi võidakse eraldada omandisse või kasutusse kooskõlastatult Keskkonnametiga. Üldreeglina ei eraldata maad kitsasse erikasutusse või erakasutusse hoiuleledele ja puhkealadele. Reservaat omandisse või kasutusse ei eraldata.
5. Kogu maastikukaitsealal on keelatud:
  - a.) maastiku ja olemasolevate koosluste üldilmet olulisel määral muutada;
  - b.) veekoorminguid ja põhjavee taseme muutmine;
  - c.) mootor- ja käsimasinaga sõidukite kasutamine alla 100 ha suurustel aladel.



a.) teatud looduskaitsealade hõlmamiseks määratakse looduskaitsealade seadusandlusele ja maastikuaitsele kaitsekorraldamise eeskirjadele või selle lisatingimustele.

b.) normatiivsete heitmete puhumise õhku ja vette.

3. Majanduskoostöö arendamiseks määratakse, mis viisid olla reostusallikaks (farmid, õli-, veetõrje- ja kemikaalide hoidlad, töökohad, prügilad jne.) tuleb eelnevalt kooskõlastada Keskkonnametis. Kus asustatakse, kas entud objektid kaitseala territooriumile on üldse võimalik rajada.

4. Olemasolevate objektide puhul tuleb teada saada, kas need vastavad keskkonnametisse nõuetele või vastassil korral lõpetada nende ekspluaateerimine.

#### PUHKKEALAD (spordi- ja puhkemaastikud)

Puhkealad on osed looduskaitsealast maastikust puhke- ja sportimisvõimaluste, eelkõige looduslähedaste rekreatsioonivõimaluste loomisega ja arendamiseks. Samuti ökoturismi viljelemiseks.

1. Puhkealadel on keelatud:

- loomade karjatamine.
- maa põllustamine jm. intensiivkasvatamine.
- tootmis- ja olmeobjektide rajamine ning laiendamine v.a. puhkemaajandusliku suunitlusega objektide puhul kooskõlas Villandi Keskkonnametiga poolt kehtestatud eritingimustega, erivastades järvede kallastele ehituste kaitsetsooniks vähemalt 100 m veepiirist.

2. Puhkealadel on lubatud:

- territooriumi eraldamine hõlmavastatult keskkonnametisega.
- piiratud taimestiku ja loomestiku kasutamine.
- kujundus-, hooldus- ja sanitaarraiate teostamine puhkemaastiku väljakujundamiseks.
- vaikete veehoidlate rajamine puhkemaajanduslikuks otstarbeks.

3. Uute puhkemaajanduslike objektide rajamine või olemasolevate laiendamine ning puhkemaastiku unberkujundamine tuleb kooskõlastada Keskkonnametiga.

4. Puhkealadel luuakse vastavalt keskkonnametisele hoiustajatele. Nende rajamisel arvestada, et parkimisplatsid ei asuks veehoidudele mitte lähemal kui 100 m ning tekimis- ja lõkkeplatsid mitte lähemal kui 50 m.

5. Puhkealad seostatakse looduse õpperaiate süsteemiga hoiualadel asuvate looduskomplekside ning üksikobjektide paremaks eksponeerimiseks.

#### SOOKAITSEALADE MAJANDUSLIKU KAITSEMISELLE E E S K I R I

1. Sookaitsealade ülesandeks on kaitsta Eesti iseäralikke soomaastikke ja -ökosüsteeme, et:

- säilitada seal peamisi veehoidu-, väärtuslikke turbe- ja marjaalaseid.
- kindlustada haruldaste sookosüsteemidega ja soomaastikkude seotud liikide säilimist ning sookosüsteemide looduslikku arengut.
- ühitlustada jägede asustamist ja väärtust.
- täiendada intensiivselt maandatavatel põllumajandusmaadel ilmnevat negatiivset mõju.

Et luua võimalusi ressurssoolooalikeks ja sooteaduslikult uurimiseks.

2. Sookaitsealade piires on keelatud majanduslik ja muu tegevus, mis põhjustab olulist muudatust sookosüsteemides ja nende looduslikus arengus.

Keelatud on:

- mehiiratsioonitööd, allikate, järvede ja igasuguste ääremajandamisveetaseme muutmine, vee kvaliteedi halvendamine, vihmavõetuse võtmine;
- turba tootmine; eraldatud ja ekspluatatsioonile olevate free- ja väetisturba tootmine toimub kehtivate eraldustähtsusega lõpuni või eralduse piires varude ammendamiseni;
- soode väetamine;
- uute tootmisliku iseloomuga ehitiste rajamine;
- lageraiate teostamine;
- kommunikatsioonide rajamine.

3. Sookaitsealad on tsoneeritud üld-, erireserveeritud ja eraldusala aladeks, või kehtib üks nimetatud režiimidest koogu kaitseala ulatuses.

4. Erirežiimiga sookaitsealadel ja erirežiimiga sookaitsealade osades on keelatud:

- maade eraldamine ja igasugune majanduslik tegevus;
- loomastiku kasutamine;

Lubatud on piiratud taimestiku kasutamine kooskõlastatult kohaliku riikliku looduskaitseorganiga.

5. Sookaitsealade reservaatides on keelatud igasugune inimtegevus ning inimeste viitmine.

6. Üldrežiimiga sookaitsealade ja sookaitsealade üldrežiimiga tsoonide piiresse jäävat

- põllumajanduslikku maad kasutada senise intensiivsusega vastavalt maakorralduskeemidele ja -projektidele, kui seda võimaldavad vastava sookaitseala looduslikud tingimused. seejuures on eelistatud mahepõllumajanduslik väketootmine;
- metsafondi maad kasutada vastavalt metsamajanduskavadele, kusjuures sookaitsealade metsad kuuluvad looduskaitsealade kategooriasse.
- muud maad kasutada vastavalt seadusandlusele, lehtude





VILJANDI MAAPÕHJA PÄRILIK  
KAITSE KORRALDAMISE  
E E S K I R I

1. Kaitse ülesandeks on säilitada teadusliku, esteetilise või kultuuriloolise väärtusega parke, metsaparki, dendroparki, dendraariume, villapuuaedasid ja põlispuude grappe (edespidi parkide) ning luue väärtelusi sukkusepa ning teaduslikuks uurimistööks.
2. Kaitse alla võetud parkide kaitsekorraldustööd kooskõlastatult Keskkonnaametiga anda kesetusesse või omandisse, kuid mitte enam kui ühele maaomanikule või maakasutajale, et mitte tükkeldada tervikobjekti.
3. Kogu kaitstava ala hooldustööd lasuvad maaomanikul või maakasutajal. Kes peab tagama objektile vaba juurdepääsu kõigile soovijatele ja objekti eksponeeritavuse. Maaomaniku või maakasutajaga sõlmitakse selleks vastav leping.
4. Maaomanik või maakasutaja on kohustatud keskkonnaametiga viivitamatult informeerima objekti toimunud kahjustamisest või tekkinud ohust sellele.
5. Kaitse alla võetud alal on keelatud:
  - a.) igasugune puude ja põõsaste vigastamine, raiumine ning välisilme muutmine, v.a. juhul, kui on tegemist puude ning põõsaste seisundist või paremast eksponeerimisest tingitud töödega, mis tuleb kooskõlastada Keskkonnaametis;
  - b.) maa kasutamine lao- ja hoiuplatsidena;
  - c.) uute teede, kraavide, torujuhtmete, õhuliinide kommunikatsioonide rajamine;
  - d.) maapõue kasutamine;
  - e.) karjatamine;
  - f.) liiklusvahenditega sõitmine ja parkimine väljaspool selleks ettenähtud kohti;
6. Uute ehitiste ehitamine, vanade laiendamine või ümberehitamine tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga olemasolevate kapitalsete vääremete lõhkumine või rekonstrueerimine lisaks veel ehitusmäärlestiste riikliku kaitse organiga.
7. Kaitse alla võetud parkide kujunduse ja liigilise koosseisu muutmise on lubatud ainult projekteerimisorganisatsiooni või vastava eriala spetsialisti poolt koostatud ning Keskkonnaametis kinnitatud projekti või skeemi järgi. Valadusel võib sellelt nõuda täiendavat ekspertiisi ja kooskõlastusi.
8. Massiivsete korraldamine kaitsealustes parkides ei ole soovitatav. Kõik sellelaadised üritused tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga.

VILJANDI MAAPÕHJA  
MAASTIKULIISTE ÜKSIKOBJEKTIDE  
KORRALDAMISE E E S K I R I

1. Maastikuliste üksikobjektide kaitse eesmärgiks on säilitada haruldasi, teadusliku, esteetilise või kultuuriloolise väärtusega rändrahned ja kivikülve, aluspõhja pallandeid, koopaid, allikaid ning teisi pinnavorme, mis paiknevad suhteliselt väikesel territooriumil, samuti väärtuslikumaid põliseid villapuid, üksikuid põliseid või mõnel muul põhjusel kaitset väärtavaid puude ja põõsaid.
2. Kaitse alla võetud üksikobjektide kaitsekorraldustööd kooskõlastatult Keskkonnaametiga anda kesetusesse või omandisse.
3. Kogu kaitsetsooni hooldustööd lasuvad maaomanikul või maakasutajal. Kes peab tagama objektile vaba juurdepääsu kõigile soovijatele ja objekti eksponeeritavuse. Maaomaniku või maakasutajaga sõlmitakse selleks vastav leping.
4. Maaomanik või maakasutaja on kohustatud keskkonnaametiga viivitamatult informeerima objekti toimunud kahjustamisest või tekkinud ohust sellele.
5. Kaitstavate objektide säilitamise eesmärgil on objektide kaitseks vajalikul maa-alal keelatud:
  - a.) maa kasutamine lao- ja hoiuplatsidena;
  - b.) maa-ala risustamine ja reostamine;
  - c.) teede, kraavide, torujuhtmete, õhuliinide kommunikatsioonide rajamine;
  - d.) maapõue kasutamine;
  - e.) kaitsetsooni loodusliku ilme muutmise raie, kaevamistööde, maaparanduse või teiste töödega, v.a. erandjuhul mee põllustamine, mis tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga;
  - f.) maade tarastamine, v.a. loodusparased tarad kariloomede vastu;
6. Maastikuliste üksikobjektide kaitsele tuleb arvestada veel järgnevat:
  - 6.1. Rändrahnude ja kivikülvide kaitseks:
    - a.) Keelatud on rändrahnude ja kivikülvide mistahes kahjustamine ja nende loodusliku ilme ning asukoha muutmise.
    - b.) Rändrahned ja kivikülve ümbritseb 50 m raadiuses kaitsetsoon, mis jaguneb üldkaitsetsooniks ja ja selle piires erikaitsetsooniks raadiusega 5 m ümber rändrahnu või kivikülvi.
  - 6.2. Kaitsetsoonis on keelatud mistahes hoonete ja ehitiste rajamine ja vanade laiendamine v.a. antud maastiku üldpildi sobivad ehitised kooskõlastatult Keskkonnaametiga;
  - 6.3. Kaitsetsoonis jäävat maad võib kasutada loodusliku rohumana või ka põlluna peale vastavat kooskõlastust.
  - 6.4. Lubatud on väheintensiivne loomade karjatamine.
  - 6.5. Erikaitsetsoonis on keelatud maaharimine jm. intensiivkasutus.
  - 6.6. Lubatud on heina niitmine.
7. aluspõhja pallandite ja koobaste kaitseks:





1. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse alusel hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud meetmed ja vahendid.

2. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

3. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

4. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

5. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

6. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

7. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

8. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

9. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

10. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

11. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

12. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

13. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

14. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

15. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

16. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

17. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

18. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

19. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

20. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

21. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

22. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

23. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

24. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

25. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

26. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

27. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

28. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

29. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

30. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

31. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

32. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

33. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

34. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

35. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

36. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

37. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

38. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

39. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

40. Hoiuala loomiseks ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

**LOODUS- JA KESKKONNKAHJUTUSE JA KAITSE EESKIRJAD**

1. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

2. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

3. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

4. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

5. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

6. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

7. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

8. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

9. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

10. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

11. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

12. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

13. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

14. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

15. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

16. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

17. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

18. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

19. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

20. Loodus- ja keskkonnakaitseseaduse ja selle kaitseks vajalikud vahendid ja meetmed.

**HOIUALAD (erirežiimiga loodusmaestikud)**

1. Hoiualade ülesandeks on säilitada, kaitsta ja eksponeerida erilist teaduslikku või esteetilist väärtust omavaid looduskomplekse, looduse üksikkomponente ja kultuuriloolisi objekte. Hoiualadel on keelatud selline looduskasutus, mis ohustab hoiuala ökosüsteemide säilimist või toob kaasa nende muutumise või muudab sellisel määral olemasolevat maastikultmet. Hoiualade loomise eesmärgiks on loomise teadlustele. Hoiualade territooriumi võidakse anda ainult kasutamiseks juurilistele või füüsilistele isikutele ökoturismi arendamiseks, ökotaluks loomiseks või rekreatsioonivõimaluste pakkumiseks looduses koostööstatult Viljandi Keskkonnaametiga.



Looduspargi haldusnõukogus või Viljandi Keskkonnaametis, kus otsustatakse, kas antud objekte Looduspargi territooriumile on üldse võimalik rajada.

3. Olemasolevate objektide puhul tuleb tagada nende vastavus keskkonnakaitse nõuetele või vastasel korral lõpetada nende eksploateerimine.

#### PUHKEALAD (spordi- ja puhkemaastikud)

Puhkealad on osad looduskauist maastikust puhke- ja sportimisvõimaluste, eelkõige looduslähedaste rekreatsioonivõimaluste loomiseks ja arendamiseks, samuti ökoturismi viljelemiseks.

1. Puhkealade territooriumi ja loodusressursside kasutamisel kehtib järgmine režiim:

1.1. Puhkealadel on keelatud:

- a.) loomade karjatamine.
- b.) maa põllustamine jm. intensiivkasutamine.
- c.) tootmis- ja olmeobjektide rajamine ning laiendamine v.a. puhkemajandusliku suunitlusega objektide puhul kooskõlas Viljandi Keskkonnaameti poolt kehtestatud erinõuetega, arvestades järvede kallastel ehituste kaitsetsooniks vähemalt 100 m veepiirist.

1.2. Puhkealadel on lubatud:

- a.) territooriumi eraldamine kooskõlastatult Viljandi Keskkonnaametiga,
- b.) piiratud taimestiku ja loomastiku kasutamine,
- c.) kujundus-, hooldus- ja sanitaarraiate teostamine puhkemaastiku väljakujundamiseks,
- d.) väikeste veehoidlate rajamine puhkemajanduslikuks otstarbeks.

2. Uute puhkemajanduslike objektide rajamine või olemasolevate laiendamine ning puhkemaastiku ümberkujundamine tuleb kooskõlastada Viljandi Keskkonnaametiga.

3. Puhkealadel luuakse peatuspaigad looduspargi külastajatele. Nende rajamisel arvestada, et parkimisplatsid ei asuks veekogudele mitte lähemal kui 100 m ning telkimis- lõkkeplatsid mitte lähemal kui 50 m.

4. Puhkealad seostatakse looduse õpperadade süsteemiga hoiualadel asuvate looduskomplekside ning üksikobjektide paremaks eksponeerimiseks.